

Uusi RDA ja Muusa

Muusan kokous 3.12.2018

Marja-Liisa Seppälä

Kuvailusääntöpalvelu

Kansainvälinen aikataulu

- Osa englanninkielisestä RDA-tekstistä valmiina (beta-versiossa) vuoden 2018 lopun päivityksen jälkeen
- Englanninkielinen uusi RDA julkaistaan 15.4.2019 (kuitenkin vielä beta-versio)
- Suomenkielinen uusi RDA julkaistaan vuoden 2019 lopussa
 - Mukaan mahdollisimman paljon uusia linjauksia, esimerkkejä ja sovellusprofileja
- Nykyinen RDA Toolkit käytössä vuoden 2020 loppuun

Kansallinen aikataulu

- Uuden RDA:n käyttöönotto eri tietokannoissa todennäköisesti vuoden 2020 aikana
- Linjaukset, esimerkit ja sovellusprofiilit tehtävä marraskuuhun 2019 mennessä
 - jotta ehditään muodostaa yhteisymmärrys ja julkaisemaan tuotos (ainakin suurimmalta osaltaan) vuoden 2019 lopun päivityksessä
- Linjausten ja esimerkkien teko kannattanee aloittaa vasta huhtikuun 2019 päivityksen jälkeen

Linjausten teko 2019

- Englanninkielisen tekstin pohjalta
 - sillä suomennosta ja linjauksia tehdään samanaikaisesti
- Huomioitava
 - nykyiset linjaukset nykyisessä RDA Toolkitissa
 - päivitettyt linjaukset Kuvailusääntöpalvelun sivulla: <https://www.kiwi.fi/x/khRiBQ>
 - kevennyslinjaukset Kuvailusääntöpalvelun sivulla: <https://www.kiwi.fi/x/uBaOBQ>
 - Kansalliskirjaston linjausehdotukset uusiin kuvailukohteisiin, esim. paikkaan, ajanjaksoon ja nomeniin

Linjausten teko 2019 (2)

- Huomioitava muiden kuvailuryhmien tekemät risteävät linjaukset
 - Linjauksia julkaistava ajantasaisesti kunkin ryhmän sivuilla
- Linjattavia tekstikohtia (ainakin):
 - Option-kohdat
 - Recording-vaihtoehdot
 - Kuvailutasojen (ydin- ja perustasojen) pakolliset elementit
 - Uusien elementtien ja entiteettien käyttöönotto

Työnjako linjauksissa

- Kuvailusääntöpalvelu (2019/01-2019/08):
 - Nykyisten (ml. päivitettyjen tai kevennettyjen) linjausten kohdistaminen uuteen tekstiin
- Kansalliskirjaston kuvailun asiantuntijapalvelut (2019/01-2019/03):
 - Ehdotus uusien kuvailukohteiden (paikan, ajanjakson ja nomenin) linjauksista
- Muusa:
 - Musiikin kuvailuun liittyvien tekstikohtien linjaukset
- Sisku:
 - Sisällönkuvailuun liittyvien tekstikohtien linjaukset
- Kusti:
 - Paikan, ajanjakson, RDA-entiteetin, nomenin ja toimijoihin liittyvien lukujen linjaukset
- Kumea:
 - Teoksen, ekspression, manifestaation ja kappaleen linjaukset?

Esimerkkien teko 2019

- (Kansainväliset) ohjeet esimerkkien tekoon ovat vielä kesken
- Euroopan RDA-verkosto Eurig perustaa jossain vaiheessa esimerkkityöryhmän
- Esimerkkejä olisi hyvä mieltä linjausten teon yhteydessä
 - mihin elementteihin olisi ainakin hyvä saada
 - elementtikohtaisia esimerkkejä
 - kontekstiesimerkkejä
- Elementtikohtaisten (nykyisen kaltaisten) esimerkkien lisäksi voi tehdä
 - View in context example (kontekstiesimerkki)
 - View as relationship example (suhde-esimerkki)
 - Ks. Content type -luku (beta-versiossa)

Sovellusprofiilien ehdottaminen/teko

- Sovellusprofiilien suunnittelu:
 - Kuvailusääntöpalvelu miettii sovellusprofiilien käyttöä ja toteuttamista alkuvuodesta 2019
 - Kuvailuryhmien yhteiskokouksessa helmikuussa 2019 sovitaan etenemisestä sovellusprofiilien teossa
- Sovellusprofiilin idea:
 - Antaa helpomman/kevyemmän lähestymistavan kuvailusääntötekstiin
 - Määrittää elementtien pakollisuuden ja toistettavuuden
 - Määrittää entiteettien suhteiden kardinaalisuuden (esim. ekspressiolla voi olla suhde vain yhteen teokseen mutta teoksella voi olla suhde moneen ekspression)
 - Määrittää elementtiin valittavaan ja merkittävään tietoon vaikuttavan sanaston ja/tai standardin
 - Määrittää elementtien merkitsemistavan (esim. auktorisoitu hakutieto vs. tunniste)
 - Määrittää, mitä sääntötekstin vaihtoehtoa (option) elementin valinnassa ja merkitsemisessä noudatetaan

Sovellusprofiilien ehdottaminen/teko (2)

- Esimerkkejä mahdollisista sovellusprofiileista:
 - Kuvailun ydintason elementit ja niihin liittyvät sääntötekstit ja linjaukset koottuna yhteen dokumenttiin
 - Kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen toimijoiden kuvailun tietomallin mukainen lista elementeistä ja linkit niihin liittyviin sääntöteksteihin ja linjauksiin
 - Aggregaattityyppisten aineistojen sovellusprofiili
 - Paikkojen sovellusprofiili
 - EURIG ja RSC laativat yleisen sovellusprofiilin esimerkiksi ja perustaksi spesifimmille sovellusprofiileille (?)
 - Eurig tekee ehkä myös musiikille oman eurooppalaisen sovellusprofiilin (?)

Menettelytapa

- Yhteisesti sovittu linjausprosessi julkaistaan Kuvailusääntöpalvelun sivulla joulukuussa 2018: <https://www.kiwi.fi/x/YoJJBg>
- Linjattaviin teksteihin kannattaa alkaa tutustua heti vuoden 2019 alussa
- Kuvailuryhmien yhteiskokouksessa helmikuussa 2019 käsitellään sovellusprofiilien tekoa
- Kuvailusääntöpalvelun uusintavierailu kuvailuryhmien kokouksissa kesäkuussa 2019, jos tarvetta
- Kuvailuryhmien yhteiskokous marraskuussa 2019 ongelmallisten linjausten ja sovellusprofiilien käsittelemiseksi

Mietittäväksi myös

- Ohjeistusten keskittäminen RDA Toolkitiin:
 - Mitkä ohjeistukset laitetaan vain RDA Toolkitiin?
 - Pitäisikö ohjeet olla kahdessa paikassa?
 - Kansalliskirjasto selvittää, miten ohjeiden päivittäminen (ml. import/export) RDA Toolkitissa onnistuu helpoiten
 - Kansalliskirjasto selvittää, miten kansallinen lisenssi saataisiin koskemaan kaikkia kirjastoja

Kiitos. Kysyttävää?

marja-liisa.seppala [ät] helsinki.fi

kuvailusaannot-posti [ät] helsinki.fi

Kuvailusääntöpalvelun verkkosivut:

<https://www.kivi.fi/display/Kuvailusaantopalvelu/Tervetuloa>